

CARMEN TĂNASE: „Publicul este un produs al actorului...”

Carmen Tănase s-a născut la Ploiești, pe 18 ianuarie 1961. De la prima vedere Impresionează prin firească, deschidere și bunăvoință. Delicată și totuși persuasivă, Carmen Tănase lasă impresia că doar ea face legi. Pe care le respectă, fără a le impune nimănui. E greu de spus de unde atâta liniște, siguranță și calm la un om grăbit să-și ducă la școală copilul, să ajungă la repetiții, să studieze un nou instrument, iar seara să fie la spectacol...

□ Carmen Tănase, ce s-a petrecut cu tine când ai devenit conștientă de existența teatrului?

■ Ajunsesem preocupată, pasionată de a vedea cât mai mult teatru, spectacole de teatru TV cu piese celebre. Am fost vrăjită de Gina Patrichi. Voiam să semăn cu ea, îmi făceam cearcăne cu creionul... Și m-am hotărât să devin actriță. În facultate mi-am dat seama că n-aș putea fi decât o copie a Ginei Patrichi, iar eu trebuia să fiu eu. Apoi, am avut privilegiul să-i fiu apropiată.

□ Ai reușit să intri la institut la a doua încercare, absolvind, după patru ani, la clasa prof. Olga Tudorache – Adriana Popovici. Ce s-a întâmplat apoi?

■ Am primit repartiție la teatrul din Suceava, pe atunci nou-înființat. Am jucat acolo un an, după care am plecat la Naționalul din Iași. Aici am jucat spectacole multe, bune, frumoase. A fost extraordinar pentru mine, atât ca experiență profesională cât și ca bucurie a jocului.

□ Nefiind atinsă de ceea ce se cheamă „complexul provinciei”?

■ Nici nu putea fi vorba despre asta într-un oraș universitar care avea public format pentru teatru, operă...

□ Ți-ai dorit foarte mult să vii la un teatru bucureștean?

■ Venirea mea la București a fost rezultatul unei conjuncturi speciale. M-am căsătorit, și acest pas nou al existenței mele m-a determinat să vin la București.

□ Ce atmosferă ai găsit în Teatrul Odeon, unde joci de când ai venit în capitală?

■ Bună, foarte bună. Încă de la concurs, fiecare îl îmbărbăta pe celălalt, n-am avut conflicte, nici de generație, nici... Și am jucat în spectacole importante, care mi-au oferit satisfacții mari: **Opera rânjetului, ...au pus cătușe florilor..., La țigănci, Cumetrele...**

□ Care ți se pare a fi cel mai greu lucru pentru un actor?

■ Cel mai greu este să știi să îmbătrânești frumos în această meserie. Din nefericire, am câteva modele de cum **nu** trebuie să fie un actor...

□ Ce crezi despre eșec? Ai trăit eșecul în carieră?

■ Eșecul este o lecție dură, dar utilă. Am ratat cu Caragiale, când am făcut Zița din **O noapte furtunoasă**. Deși îl iubesc foarte mult pe Caragiale, m-am născut la Ploiești, în mahalaua lui, în Facultate l-am jucat pe Chiriac... A fost o experiență. Oricum, e ciudat că, iubindu-l foarte tare pe Caragiale, nu am avut parte de un spectacol bun.

□ Se discută mult despre dificultățile teatrului care se face în România astăzi, incriminându-se cel mai adesea lipsa de bani, starea materială precară a actorilor, repertoriul neconcludent etc. Care ți se pare a fi problema numărul 1 a teatrului românesc?

■ Cred că prima problemă este lipsa măsurii în creație. Se exagerează din dorința de a se găsi formule noi. Este explicabil, am fost o societate ciuntită, apoi frâiele au fost scăpate... A fost o perioadă când mi-am pierdut vremea mergând să văd teatru,

căci, gândeam eu, trebuie văzut cât mai mult. S-au pierdut proporțiile, s-a exagerat, s-a plusat fără a fi întotdeauna nevoie.

□ Ce amintiri ai în legătură cu spectacolul ...au pus cătușe florilor..., care a generat impresii contradictorii, polemici?

■ Citirea textului lui Arrabal, pe care nu-l cunoșteam, a fost un șoc. Hausvater n-a vorbit despre nuditate. El este o persoană puritană, curată. În concepție, în joc, totul era motivat, nimic nu se făcea de dragul exhibiției. Cu Hausvater miracolul s-a întrupat în lucru. Și cel mai important este ce s-a întâmplat cu noi, actorii, datorită lui. În '91, Hausvater a venit la Odeon, adus de Florin Zamfirescu, și a descoperit în noi un extraordinar spirit de trupă. Eu, după aceea, n-am acceptat că mai pot coborî de la respectiva înălțime. Am ținut morțiș ca el să se întoarcă în teatru. Nu erau bani, totul costa... Am început să căutăm bani. Era o altă meserie. A trebuit să determinăm o acțiune de mecenat; și a fost posibil. Cred că se poate și în continuare.

□ Deci întâlnirea și colaborarea cu Alexander Hausvater au produs asupra ta un impact aparte?

■ Da, mi-au schimbat mentalitatea. De la el am învățat și că în orice om există ceva foarte bun, iar dacă ajungi să descoperi acest ceva, tu câștigi în primul rând.

□ A urmat întâlnirea cu Petre Bokor...

■ Da, a venit Bokor, cu alt stil de lucru, alt mod de expresie. A fost minunat. Când lucram cu Petre Bokor, abia așteptam să vină ziua de luni, când aveam repetiție. Acum abia aștept să vină luna mai, când se va întoarce.

□ Te impresionează prezența în sală a criticilor de teatru, la premieră?

■ Da, ei impun o atmosferă specială. Eu accept orice critică, dacă este motivată.

□ La Iași erai ceea ce se cheamă o vedetă locală. Te încânta asta?

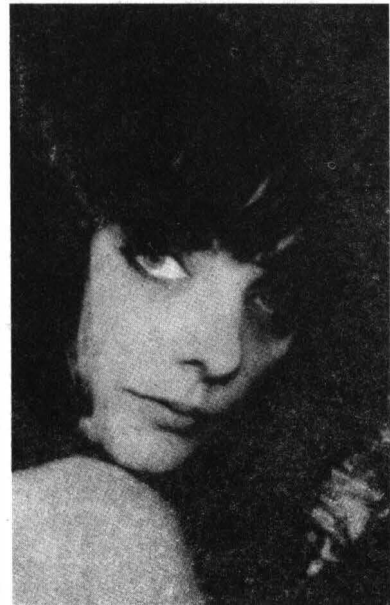
■ La Iași am avut succes, eram cunoscută... Doar că eu nu mă simt foarte bine să fiu arătată cu degetul pe stradă... Mă stimulează mult mai mult concurența de aici. După experiența cu Hausvater am înțeles că nu vedetismul este important, ci sentimentul că faci această meserie fiindcă altfel nu poți.

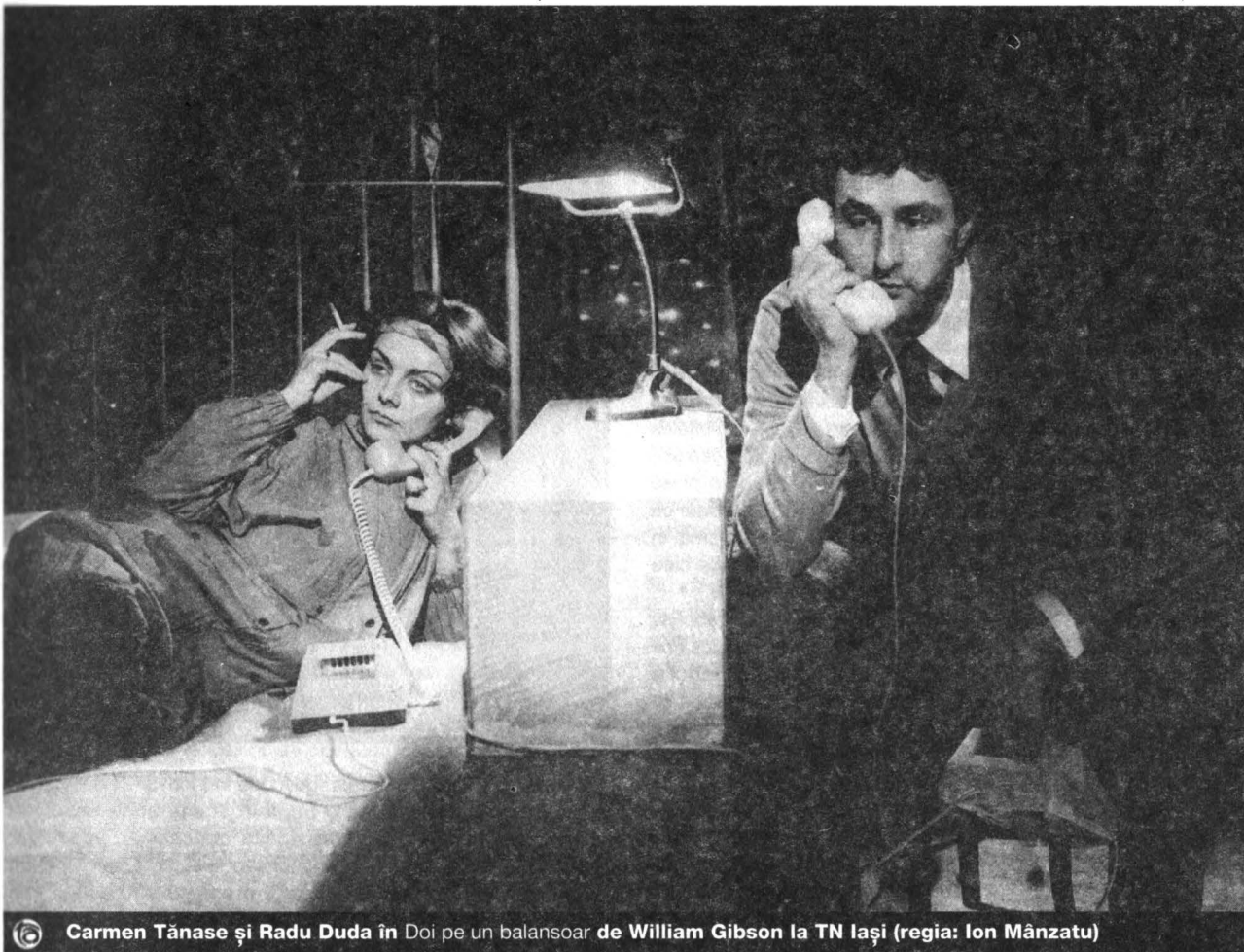
□ Într-adevăr, n-ai putea practica altă meserie?

■ Categorie nu, deși am și alte pasiuni, deși am absolvit liceul pedagogic. Am studiat vioara, chitara și, înainte de Institutul de Teatru, am lucrat ca profesoară de muzică. Atunci puteam... Muzicii îi acord și acum un loc important în viața mea. Acum vreau să cânt la saxofon. Am să învăț, cu atât mai mult cu cât am un instrument superb. Visam noaptea că sunt în concert, cântând la saxofon...

□ Ce înseamnă pentru tine prietenia?

■ Cred că, într-o viață atât de scurtă,

Carmen Tănase și Radu Duda în Doi pe un balansoar de William Gibson la TN Iași (regia: Ion Mânzatu)

prietenia trebuie valorificată la maximum. Am prieteni foarte buni, sub acest aspect mă consider privilegiată. Unul dintre cei care au fost și îmi rămân prieteni pe viață este Radu Duda.

□ Dar iubirea?

■ Uite, scrie pe ușă: „Există patru întrebări esențiale: Care este țelul în viață? Ce este spiritul? Pentru ce merită să trăiești? Pentru ce trebuie și merită să mori? Toate suportă un singur răspuns: IUBIREA!”.

□ De ce natură au fost cele mai mari satisfacții ale tale?

■ În general profesionale, dar cea mai mare reușită este fiul meu, Tudor. În relația cu el aproape că nu mă simt ca o mamă, parcă aș fi sora lui mai mare. E crescut foarte liber, suntem prieteni. Însă mi-e teamă pentru ce îi va rezerva viitorul. Trăim într-o lume dementă și nu știu cât îl voi mai putea ajuta. Parcă în regimul trecut eram ceva mai feriți de lucruri oribile: violențe, crime, aberații de tot felul, atât de mediatizate acum în gazete, în filme... Cert este că mi-am dorit enorm acest copil și sunt foarte fericită că îl am.

□ Experiențele personale te-au ajutat în elaborarea personajelor?

■ Foarte mult. Cu cât trăiești mai mult și mai plin, cu atât poți exprima mai exact, mai intens o gamă variată de stări. Deabia când am iubit de-adevăratelea, am știut să o fac și pe scenă.

□ Ce loc acorzi teatrului în societate?

■ Primul. Din punctul de vedere al spectatorului care vine la teatru și pleacă zburând: uită de toate, și de dureri de cap, și că este căutat de poliție...

□ Te consideri o bună spectatoare?

■ Sunt. Când eram studentă, după ce am văzut spectacolul **Maestrul și Margareta**, am stat o noapte pe bancă în parc, punându-mi problema dacă să mă las sau nu de meserie... M-au marcat foarte tare spectacolele excepționale.

□ Ce ai face dacă ai fi numită directoare la Teatrul Odeon?

■ Curățenie generală, la propriu și la figurat! Aș angaja cât mai puțin personal TESA, dar foarte competent.

□ Dar dacă ai fi dată afară?...

■ Tot aș face teatru undeva.

□ Ți s-a întâmplat să te simți frumoasă?

■ Da. În viață, iar dacă te simți în viață, se întâmplă și pe scenă. Deși pe scenă nu prefer rolurile de femei frumoase; celelalte sunt mult mai generoase.

□ Ce relație ai cu publicul când te afli pe scenă?

■ Caut să îl câștig. Chiar dacă spectacolul începe „jos”, caut să îl ridic. Dacă jucăm foarte bine, publicul reacționează pe măsură. Publicul este un produs al actorului.

□ Ce recomandări ai face revistei „Teatrul azi”?

■ Nu revistei i-aș face recomandări. Îmi place foarte mult așa cum este. Aș recomanda „forurilor superioare” să aibă ceva mai multă grijă de ea.

septembrie 1995

CLARA MĂRGINEANU